

Korte risicobeoordeling

***Oeomona hirta* (Fabricius) (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Oeomona hirta* (Fabricius)

Categorie: insecten en mijten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen, wel intercepties (EPPO Global Database, 17.05.2019)

Buiten de Europese Unie: Nieuw Zeeland (EPPO Global database, 17.05.2019)

Waardplanten

Polyfaag op houtige soorten. Op basis van informatie uit het huidige verspreidingsgebied lijkt het organisme met name een bedreiging voor de teelt van:

- *Malus domestica* (appel)
- Houtige boomkwekerijgewassen, o.a. *Populus* en *Salix*

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van houtige soorten

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	2	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	2	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	3	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	6	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	8	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	3	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Alle stadia (eieren, larven, poppen en adulten) kunnen aanwezig zijn in waardplanten.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke EU-voorschriften voor import van planten uit Nieuw Zeeland met betrekking tot *Oemona hirta*.

Vondsten en intercepties

In 2010 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) het organisme onderschept op planten van *Wisteria* (blauwe regen) uit Nieuw Zeeland. In 1983 had het VK het organisme ook al gevonden in *Wisteria*-planten uit Nieuw Zeeland. Meer vondsten of intercepties zijn niet bekend in de EU (In Europhyt staan geen notificaties, 04.09.2019).

Score

Er is in totaal één interceptie/vondst bekend in een andere EU-lidstaat in de afgelopen 10 jaar; er zijn geen bijzondere eisen (score 2).

P2 (transfer): 5 [1-5] (pathway 1)

De pathway is planten bestemd voor opplant (score 5).

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Het organisme kan zich zeer waarschijnlijk buiten vestigen en ten minste twee individuen van verschillende sekse (of een zwanger vrouwtje) zijn nodig voor het initiëren van een populatie.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 2 [1-4]

Er is geen ervaring met uitroeiacties tegen deze boktor. Er is ook weinig informatie over natuurlijke verspreidingsafstanden van de boktor maar de inschatting is dat de soort zich over vergelijkbare afstanden verspreidt als bijvoorbeeld de Aziatische boktor *Anoplophora glabripennis* (EPPO, 2014). EPPO heeft de kans op uitroeiing als 'unlikely' beoordeeld omdat het organisme vermoedelijk pas enige jaren na introductie zal worden gedetecteerd (EPPO, 2014). De ervaringen met *A. glabripennis* in Nederland is dat uitbraken inderdaad pas meerdere jaren na introductie worden gevonden, maar dat uitroeiing dan nog steeds goed mogelijk is (score 2). Adulten van *Oemona hirta* zijn wat kleiner (15 – 25 mm) dan die van *A. glabripennis* (25 – 35 mm) maar nog steeds groot genoeg om op te vallen.

Effect op perceelsniveau: 3 [1-5]

Er is weinig informatie over de impact van het organisme in teelten. Er zijn voorbeelden van grote schade in appelboomgaarden en in de teelt van populier en wilg in Nieuw Zeeland, maar over het algemeen lijkt het organisme geen grote economische schade te veroorzaken (EPPO, 2014). De soort tast vooral takken aan van bomen en struiken. Ter vergelijking: *Anoplophora glabripennis* tast vooral de hoofdstam van bomen aan, waardoor deze kunnen verzwakken. Bij *O. hirta* kan het afzagen van een aangetaste tak voldoende zijn om het organismen te verwijderen. De score is 3, maar de onzekerheid is groot, ook omdat het organisme buiten het oorsprongsgebied schadelijker kan zijn door afwezigheid van natuurlijke vijanden of omdat soorten en cultivars die we hier telen vatbaarder kunnen zijn dan de soorten en cultivars die in Nieuw Zeeland worden geteeld. Tot nu toe zijn geen uitbraken bekend buiten Nieuw Zeeland.

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

Het organisme heeft een zeer brede waardplantenreeks en kan zich waarschijnlijk overal in Nederland vestigen. De verwachting is dan ook dat bij introductie, het organisme zich uiteindelijk over heel Nederland zal verspreiden en dat jaarlijks 26 – 75% van de percelen met een aantasting te maken krijgen.

Productiewaarde-teelt: 5 (vruchtenteelt van appel), 5 (boomkwekerijgewassen) [1-6]

De productiewaarde van vatbare boomkwekerijgewassen (score 5) is zeer onzeker. Het is onzeker welke soorten daadwerkelijk zullen worden aangetast bij introductie van *O. hirta* in Nederland.

Score	Gestandaardiseerde productiewaarde per jaar (euro's)
1	≤ 5.000.000
2	5.000.0001 – 20.000.000
3	20.000.001 – 50.000.000
4	50.000.001 – 100.000.000
5	100.000.001 – 250.000.000
6	>250.000.000

Impact op de groene ruimte: 3 [1-5]

Waardplanten komen algemeen voor in de groene ruimte. Schade door *Oemona hirta* in Nieuw Zeeland aan bomen en struiken is vaak beperkt tot afsterven van dunne takken. Dikkere takken kunnen na aantasting verzwakken waarbij er een vergrote kans kan zijn op takbreuk. Afsterven van een gehele boom komt zelden voor. Populieren zijn zeer vatbaar voor *O. hirta* maar zijn economisch niet belangrijk in Nieuw Zeeland (EPPO, 2014). Populieren komen in Nederland algemeen voor in de groene ruimte en schade door *O. hirta* buiten Nieuw Zeeland kan groter zijn door een hogere dichtheid aan (zeer) vatbare soorten en cultivars (score 3, onzekerheid groot).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Door de brede waardplantenreeks en de natuurlijk verspreidingscapaciteit van de kevers zal het zeer lastig zijn productieplaatsvrijheid te garanderen (score 4).

Productiewaarde-export: 5 [1-6]

Score 5 (teelt van vatbare boomkwekerijgewassen). Vruchten worden niet gezien als pathway.

4. Referenties

EPPO, 2014. Revised Pest risk analysis for *Oemona hirta*. European and Mediterranean Plant Protection Organisation, Paris. Beschikbaar online:
http://www.eppo.int/QUARANTINE/Pest_Risk_Analysis/PRA_intro.htm

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.